

Jutlus Rannus P, 28.10.18 kell 14.00, 22. pühapäev post Trinitatis

Lektsioonid: Js 64:3–8; Mt 6:14–15

Pihikõne: Ps 130:4

Jutlus: Fl 1:6–11

Laulud: 313 (1–3); 329 (1–4, 5); 220 (1–4); 63 (1–3)

[Ma] olen veendunud selles, et see, kes teis on alustanud head tööd, lõpetab selle enne Kristuse Jeesuse päeva. Nõnda ju ongi õige mul teist kõigist mõelda, sest teie olete minu südames. Kui ma siis olen ahelais või kui ma kosten evangeeliumi eest ja seda kinnitan, olete teie kõik kaasosalised mulle antud armus. Sest Jumal on mu tunnistaja, kuidas ma teid kõiki igatsen Kristuse Jeesuse südamlikkusega. Ja ma palvetan, et teie armastus üha enam ja enam kasvaks tunnetuses ja kõiksuguses kogemises olulise kindlaksmääramiseks, et te oleksite puhtad ja laitmatud Kristuse päevani, täidetud õiguse viljaga, mis tuleb Jeesuse Kristuse läbi, Jumala kirkuseks ja kiituseks.

Tänases Pühakirja sõnas kõneleb meiega keegi, kes on ise ahelais – sõna otseses mõttes. Lugesime seda meie kirjakohta 7. salmist ja see pole metafoor. Uurijad arvavad, et Paulus oli Filippi kogudusele kirja kirjutamise aegu tõepoolest vangis. Ainult koht pole kindlalt teada – kas oli see Rooma, Kaisarea või Efesos. Tõenäoliselt viimane.

Seega Filippi linna kristlastega ja ka meiega kõneleb keegi, kes parasjagu kannatab. Eks ole selline kõne palju usutavam või tõsiseltvõetavam kui kõne inimese suust, kellel läheb kõik hästi või kes on meist lausa paremal elujärgel!

Oleme ehk eesti kirikuloost kuulnud, kuidas ristiusu muutsid siinse maarahva südameusuks vennastekoguduse liikmed, kes ei põlanud astuda meie esivanemate madala laega suitsutaredesse, et vaadata, kuidas neil läheb.

Need lääne poolt, põhiliselt Saksamaalt pärit vennastekoguduse liikmed olid ju ise lihtsad inimesed – käsitöölised, võib-olla ka põllumehed. Kindlasti oli nende hulgas ka haritlasi ja kõrgemast soost inimesi, kuid nad ei rõhutanud oma üleolekut neist, kelle eluolu järele nad küsima läksid.

Ja nende tegevusel, nagu öeldud, oli suur edu. Meie rahvas sai just 18.–19. sajandil tõeliseks ristirahvaks, ehkki ristiusku oli siinmail kuulutatud juba 500 aastat varem.

Selles seoses tuleb mul meelde kaks meest kellest kõneleb Piibel.

Üks neist on Mooses, kes oli ju teatavasti päritolult heebrealane, kuid jumaliku ettehoolduse tõttu sattunud vaarao õukonda ja kasvanud Egiptuse ülikuks. 2Ms 2 kõneleb meile, kuidas Mooses nägi kord pealt ühe heebrea mehe peksmist egiptuse mehe poolt. Ta läks oma kaasmaalasele appi ja tappis egiptlase. Teisel päeval aga oli teisele heebrea mehele kallale tunginud tema oma kaasmaalane ja kui Mooses seda nägi ja kallaletungijat korrale kutsuma läks, ei kohanud ta just lahket vastuvõttu.

Ühest küljest on muidugi arusaadav, et kallaletungija teda umbusaldas, sest milline pahategija suhtuks hästi oma korralekutsujasse!

Kuid teisest küljest olen tihti mõelnud, miks need kolm meest n-ö ei vennastunud. Nad olid ju kõik heebrea mehed. Kaks kaklejat oleksid võinud oma kaasmaalase Moosesega rahu teha ja koos arutada, kuidas egiptlaste rõhumisele vastu hakata vms. Miks seda aga ei juhtunud?

Arvan, et seda ei juhtunud seetõttu, et heebrea mehed ei pidanud Mooset enda sotsiaalsesse klassi kuuluvaks ega usaldanud teda tema egiptuse üliku staatuse pärast. Arvan, et kui Mooses oleks olnud samasugune rõhutatud heebrea ori, siis oleks ta meestega – ja eriti tolle kallaletungija poolega – ühise keele leidnud.

Hiljem näemegi, kuidas Moosesest endast sai põgenik ja 40 aastaks Midjanimaal varjupaika otsinud pagulane. Ja kui Jumal talle ennast siis ilmutas ja andis talle käsu Iisraeli rahvast aidata, siis loeme 2Ms 4. peatüki lõpust, kuidas rahvas uskus Mooset. Jah, 2Ms 4:30 on küll öeldud, et Mooses tegi rahva silma ees imetegusid. Kuid arvan siiski, et rahvas uskus Mooset seetõttu, et ta teadis – Mooses on olnud samasugune vaenatud heebrealane nagu igaüks neist. Ja rahvas võttis Mooset kuulda.

Teine mees, kes mulle meie jututeemaga seoses Piiblist meelde tuleb, pole keegi muu kui Jeesus. Juba prohvet Jesaja kõneleb temast ettekuulutusel Js 53:4: „Ent tõeliselt võttis ta enese peale meie haigused ja kandis meie valusid.“ Ja Hb 4:15 aga lisab: „Sest meil pole niisugune ülempreester, kes ei suuda kaasa tunda meie nõrkustele, vaid selline, kes on olnud kõigiti kiusatud nii nagu meie, ja siiski ilma patuta.“ Ja meie tänase kirjakoha alus Pauluse kiri filiplastele 2. pt annab selle kohta suurejoonelise hüdni: „Mõtelge iseenestes sedasama, mida Kristuses Jeesuses: kes, olles Jumala kuju, ei arvanud osaks olla Jumalaga võrdne, vaid loobus iseenese olust, võttes orja kuju, saades inimese sarnaseks; ja ta leiti välimuselt inimesena. Ta alandas iseennast, saades kuulekaks surmani, pealegi ristisurmani.“

Jumal teadis, et pattulangenud inimese päästmiseks tuleb laskuda tema tasemele. Mitte ainult selle tõttu, et nii näeb ette jumalik õndsuslooline plaan, vaid ka selle tõttu, et inimese patune süda ei usalda ligimest. Eriti sellist ligimest, kes näib olevat parem ja targem kui mina.

Ma arvan, et olete kogenud seda ka omaenda elus – nii enese kui teiste puhul. Meist edukama südamesõbra vastu tekib järsku kadedus ja trots. Üldiselt lugupeetud inimese suhtes mõtleme: ah, pole ta midagi nii tark või helde – ka mina võin vabalt olla samasugune, kui ainult saaksin samasugused võimalused.

Samamoodi suhtuvad inimesed ka poliitikuisse, kel on neist rohkem võimu. Ükskõik kui missioonitundeline inimene meie riigikokku või valitsusse ka ei satuks, ikka nurisetakse tema tegude ja otsuste üle. Ja põhjus, arvan, pole muu kui ikka seesama kiusav mõte: ta on ju minust paremal järjel.

Jumal teab seda kõike ja ta on hoolitsenud selle eest, et tema sõnumit inimestele kannaksid alandlikud inimesed. Meie Õnnistegjast ja Lunastajast Jeesusest Kristusest oli juba juttu. Kuid alanduses pidid olema ka apostlid, kellest paljud liikusid vaenatuina mööda maad. Alanduses pidi olema algkogudus, kes pidi 300 aastat kannatama, enne kui ristiisku Rooma riigis tunnustati. Alanduses on pidanud olema kõigi aegade misjonärid, kes on läinud välja võõraste rahvaste juurde ja kelle töö vili on ilmnunud alles aastakümnete pärast.

Tulles tagasi meie tänase kirjakoha juurde, võime sedasama mõtet näha ka Pauluse läkituses filiplastele. Ta ütleb Fl 1:7: „Kui ma siis olen ahelais või kui ma kosten evangeeliumi eest ja seda kinnitan, olete teie kõik kaasosalised mulle antud armus.“ Filippi kogudus, kellega Paulust sidus eriline side, palvetas Pauluse eest. Samuti oli Filippi kogudus ainuke, kelle kogutud annetuse või toetuse Paulus vastu võttis. Arvan, et Filippi kogudus mõistis – nagu mõistsid ka teised Pauluse rajatud kogudused –, et Pauluse näol on tegemist Jumala orjaga, kes on aga määratud enneolematult suureks ja tähtsaks tööks, Jumala riigi saadiku tööks. Ja nad võtsid Pauluse vastu ning toetasid teda kõigiti.

Ning ehkki UT kõneleb meile ka probleemidest Pauluse töös (nt nn „pisarate kiri“ 2Kr-s) oli Pauluse misjonitöö just seetõttu nii edukas, et inimesed kogesid tema alandust, mille oli talle peale pannud ei keegi muu kui Jumal ise.

Ka meie Eesti kristlastena teame, et meie kaasmaalaste südamesse Jumala seemne istutamine pole lihtne ülesanne. Ja siiski leiab Jumal ka selle jaoks vahendi. Oleme viimase aasta jooksul näinud, kuidas väikeses ja justkui mahajäetud Rannu koguduses tärkab elule uus lootus – ning seda erilise jõuga. Just seetõttu erilise jõuga, et inimesed näeksid: millestki väikesest võib Jumal luua suurt ja millestki tähtsusetus võib tõusta väeline.

Olgu siis Jeesuse Kristuse kannatus ja surm meile lohutuseks meie igapäevastes muredes ja kannatustes, kuid ülendagu rõõm meie Õnnistegija ülestõusmisest ja väelisest toimimisest maailma ja meie elus meid uutele tegudele Jumala riigi heaks. Õnnistagu Jumal Rannu kogudust, meie Valga praostkonna, meie kirikut Eestis ja Kristuse kogudust kogu maailmas!

Aamen.